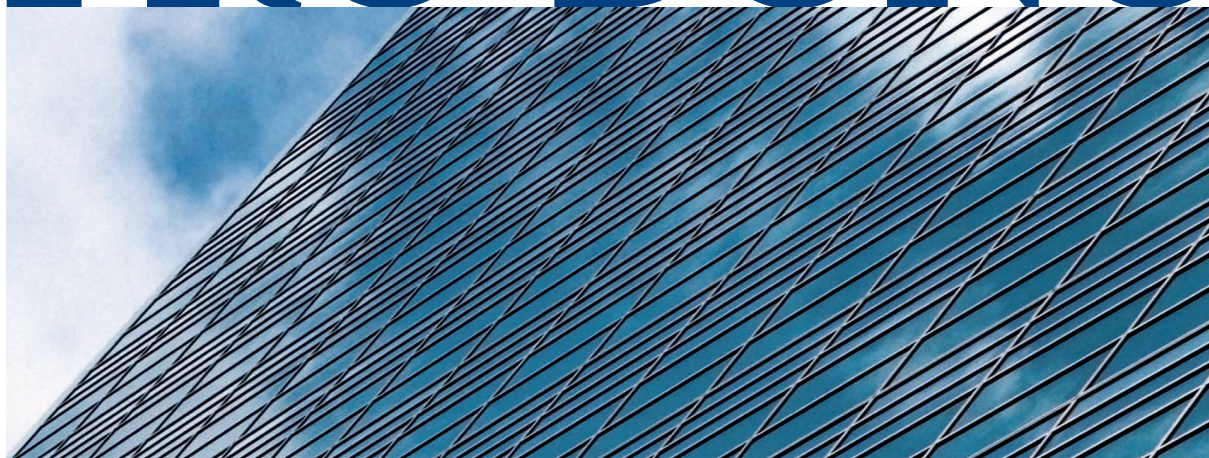

ULC ČARNOGURSKÝ PRO BONO

8/2010

ZÁVÄZKY VLÁDY SR NA OBDOBIE ROKOV 2010 - 2014

Od júnových volieb do NR SR neboli v Zbierke zákonov SR vydané významné predpisy, s ktorými by sme považovali za potrebné Vás oboznámiť. V najnovšom vydaní bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO Vám preto výnimočne prinášame podrobné informácie o záväzkoch vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2010 - 2014 a o plánovaných zmenách v šiestich kľúčových oblastiach.

1. VEREJNÉ FINANCIIE

Verejné financie sú významnou oblasťou politiky vlády Slovenskej republiky. Keďže zmeny v tejto oblasti zasiahnu veľkú skupinu obyvateľstva, dovoľte, aby sme Vám predstavili program vlády v oblasti verejných financií a ozrejmili najdôležitejšie pripravované zmeny.

2. PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE, MALÉ A STREDNÉ PODNIKY

Podnikanie a podnikateľské prostredie predstavujú v programovom vyhlásení vlády jednu z priorít. Jedná sa o oblasť, ktorá stojí v popredí záujmov každej pravicovej vlády. Dovoľte nám oboznámiť Vás s predpokladanými zmenami v predmetnej oblasti zakotvenými v programovom vyhlásení vlády.

3. SPRAVODLIVOSŤ

Kvalita právnych predpisov, úroveň vymožitelnosti práva, spôsob fungovania úradov a súdov ovplyvňujú život každého jednotlivca. Súčasná situácia v justícii ako aj nízka úroveň vymožitelnosti práva vytvorili v Slovenskej republike atmosféru všeobecnej nedôvery voči štátnym inštitúciám. Z uvedených dôvodov by preto predmetná oblasť mala prejsť v nasledujúcom období významnými zmenami.

4. SOCIÁLNE VECI, PRÁCA, RODINA, ZDRAVOTNÍCTVO

Oblasť sociálnych vecí, rodiny, práce a zdravotníctva bude čakať v nasledujúcom období viacero zmien týkajúcich sa najmä odvodového systému či Zákonníka práce.

5. ŠKOLSTVO, VEDA, VÝSKUM A ŠPORT

Vláda SR si dala za cieľ klásť zvýšený dôraz na školstvo, vedu a výskum, a to najmä z hľadiska zlepšenia ich upadajúcej kvality. Zámerom vlády je zrealizovanie zmien tak, aby vzdelávacie a výskumné inštitúcie komunikovali, súťažili a boli konkurencieschopné nielen v rámci SR, ale aj medzinárodne.

6. OCHRANA ĽUDSKÝCH PRÁV

V oblasti ochrany ľudských práv sa veľké rezervy javia napr. v oblasti výchovy k ľudským právam a ľudskoprávnemu vzdelávaniu. V nasledujúcom období by sa preto mali uskutočniť zmeny nielen v oblasti zlepšenia výchovy k ľudským právam na školách všetkých stupňov, ale i v oblasti vytvárania priestoru na ich uplatňovanie.

VEREJNÉ FINANCIIE

Hospodárstvo Slovenskej republiky v súčasnosti prechádza obdobím rastu. V roku 2010 by SR mala patriť ku krajinám s najvyšším hospodárskym rastom spomedzi krajín Európskej únie. Napriek tomu v tomto roku dosiahne odhadovaný **deficit** verejných financií vo výške **7,8 % hrubého domáceho produktu** (ďalej len „HDP“). Príčiny uvedenej skutočnosti sú viaceré, a to napr. vysoký výpadok príjmov samospráv, zvýšenie výdavkov z dôvodu povodní a pod.

Vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) si za účelom naštartovania vysokého a udržateľného ekonomického rastu vytýčila niekoľko základných bodov. V oblasti verejných financií sa jedná o **(1)** zdravé a udržateľné verejné financie, **(2)** zastavenie prudko rastúceho zadlžovania a **(3)** postupné znižovanie deficitu verejných financií. Deficit verejných financií v roku 2009 dosahoval úroveň 6,8 % HDP a za rok 2010, ako sme už uviedli, sa deficit odhaduje na 7,8 % HDP. Vláda sa zaviazala **znižovať deficit** verejných financií **pod úroveň 3 % HDP** v roku 2013.

Konsolidácia verejných financií

K zníženiu deficitu chce vláda pristúpiť znižovaním výdavkov, ale aj zvyšovaním príjmov štátneho rozpočtu. K zníženiu výdavkov by malo prispieť **zavedenie záväzných výdavkových stropov verejných financií**. Ich zavedenie odporúčala už v roku 2009 Európska komisia. Najlepšie riešenie by mala predstavovať ich úprava formou ústavného zákona najmä z dôvodu obmedzenia častých zmien novými vládami. Zavedenie výdavkových stropov by popri schvaľovaní rozpočtu na ďalší rok prinieslo aj súčasné schvaľovanie záväzných limitov verejných výdavkov Národnou radou SR na ďalšie dva roky.

Ku konsolidácii verejných financií má prispieť aj **ústavný zákon o fiškálnom pravidle pre hrubý verejný dlh a ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti** (tzv. rozpočtová ústava), ktoré vláda plánuje predložiť Národnej rade Slovenskej republiky (ďalej len „NR SR“). V prípade ústavného zákona o fiškálnom pravidle pre hrubý verejný dlh

vláda neuvádza, aká maximálna hranica by mala byť pre hrubý verejný dlh zavedená, možno však očakávať, že pôjde o hranicu maximálne 50 % HDP. Rozpočtovou ústavou by sa malo zase dosiahnuť precíznejšie definovanie pravidiel disciplíny a transparentnosti vo verejných financiách. Dosiachnutie väčšej transparentnosti, a tým aj umožnenie lepšej kontroly verejných financií občianskou spoločnosťou so sebou prinesie aj zlepšenie boja proti korupcii a zlepšenie hospodárenia verejnej správy.

Zlepšenie kontroly verejných financií by mala zabezpečiť aj **nezávislá inštitúcia**, ktorú vláda plánuje vytvoriť. Na jej čele by mali byť nezávislí odborníci a jej najdôležitejšou úlohou by malo byť informovanie verejnosti o stave verejných financií. Transparentnosť vo verejných financiách by sa mala dosiahnuť aj zákonom, ktorý podrobne určí okruh informácií, ktoré budú musieť byť obsiahnuté v **(1)** rozpočte verejných financií, **(2)** štátnom záverečnom účte, **(3)** informáciách o plnení rozpočtu v priebehu roka a **(4)** dokumentoch zverejňujúcich makroekonomické a daňové prognózy.

Očakáva sa tiež zavedenie pravidiel, ktoré **obmedzia schvaľovanie legislatívnych a iných návrhov s negatívnym účinkom na verejné financie** tak, že vláda a NR SR by mali schvaľovať návrhy s negatívnym účinkom na verejné financie v období, na ktoré už je schválený rozpočet, len súčasne s kompenzačnými opatreniami v minimálne rovnakom rozsahu. Ustanovenie § 68 ods. 3 zákona č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov síce upravuje povinnosť uvádzať v dôvodovej správe k návrhu zákona hospodársky a finančný dosah najmä na štátny rozpočet, ale neustanovuje povinnosť, aby bol takýto dosah krytý. Zavedenie uvedených pravidiel by malo tento nedostatok odstrániť.

Zmenami by malo prejsť aj **hospodárenie obcí, miest a vyšších územných**

celkov. Po fiškálnej decentralizácii v roku 2005 získava samospráva finančné prostriedky priamo z dane z príjmu fyzických osôb a z miestnych daní. Rozpočet samospráv ako aj ich zadlžovanie upravuje zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov. Podľa § 17 ods. 6 uvedeného zákona môže obec a vyšší územný celok prijať návratné zdroje financovania, len ak **(1)** celková suma dlhu obce alebo vyššieho územného celku neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a **(2)** suma ročných splátok dlhu neprekročí 25 % bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka. Uvedený zákon tiež upravuje podmienky ozdravného režimu a nútenej správy obce. V tomto roku výrazne poklesol objem vybratých podielových daní samosprávami, pričom niektoré mestá a obce sa stále viac zadlžujú. Vláda nepovažuje uvedenú právnu úpravu za dostatočnú, preto plánuje precíznejšie upraviť situácie zadlžovania a bankrotu samospráv.

Podľa programového vyhlásenia vláda **zruší Fond národného majetku**. O poslednej zmene v štruktúre Fondu národného majetku sme Vás informovali vo vydaní bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO 07/2010. Zmeny smerovali k úprave personálneho a organizačného aparátu vzhľadom na zúžený okruh činností, ktoré Fond národného majetku reálne vykonáva v porovnaní s vymedzením podľa zákona o podmienkach prevodu majetku štátu. Vláda v programovom vyhlásení uviedla, že zruší Fond národného majetku, ale ďalej neupravila, na aký subjekt by mali prejsť jeho právomoci po jeho zrušení. V prípade zrušenia Fondu národného majetku teda možno očakávať aj úpravu prechodu jeho kompetencií na iný subjekt.

Oblasť daní a odvodov

V oblasti daní a odvodov sa vláda zaviazala, že v nasledujúcom období by nemalo dôjsť k zrušeniu rovnej dane z príjmov a ani k zvýšeniu jej sadzby. Na druhej strane pripustila možnosť zvýšenia sadzby dane z príjmov za predpokladu zrušenia či zníženia niektorých odvodov. Na základe uvedeného možno predpokladať, že dôjde k zvý-

šeniu sadzby dane z príjmov za súčasného zníženia niektorých odvodov. V súvislosti s uvedenými zmenami v daňovej oblasti už Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“) pripravilo **návrh novely zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov**, ktorý je v súčasnosti v medzirezortnom pripomienkovom konaní. Uvedený návrh právnej úpravy je zameraný najmä na **(1)** zrušenie určitých výnimiek zo zdanenia (napr. paušálnych náhrad ústavných činiteľov, príplatku k materskému príspevku, príplatku k ošetrovnému príspevku, príjmu dosiahnutého pri predaji bytu alebo obytného domu alebo inej nehnuteľnosti), **(2)** odstránenie diskriminačne pôsobiacich prvkov (napr. zjednotenie spôsobu odpisovania hmotného majetku obstaraného formou finančného prenájmu s inými formami obstarania), **(3)** úpravu nezdaniteľnej časti základu dane (obmedzenie uplatňovania nezdaniteľnej časti základu dane na daňovníka a na manželku/manžela len na tzv. aktívne príjmy, pričom nezdaniteľná časť základu dane na daňovníka a na manželku/manžela sa bude uplatňovať len v súvislosti s príjmami zo závislej činnosti, z podnikania alebo z inej samostatnej zárobkovej činnosti; zrušenie nezdaniteľných častí základu dane na účelové sporenie, životné poistenie a doplnkové dôchodkové sporenie), **(4)** zmenu uplatňovania dane vyberanej zrážkou, **(5)** spresnenie daňových výdavkov týkajúcich sa dane z pridanej hodnoty zaplatenej v zahraničí a **(6)** zrušenie povinnosti novovzniknutých právnických osôb - daňovníkov osobitne nahlasovať správcovi dane predpokladanú daň na účely výpočtu preddavkov na daň z príjmov. V súvislosti so zmenou zákona o dani z príjmov sa má novelizovať aj zákon č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov. Novela má priniesť **zdanenie paušálnych náhrad ústavných činiteľov** s výnimkou poslancov NR SR a novelizovať zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov vypustením minimálnej hranice nároku na vreckové pri zahraničnej pracovnej ceste.

V daňovej oblasti možno očakávať aj ďalšie zmeny. Jedná sa predovšetkým o **dočasné zvýšenie dane z pridanej hodnoty** zo súčasných 19 % na 20 % až do doby, kým deficit verejných financií neklesne pod 3 % HDP. Zvýšiť by sa mala aj spotrebná daň na cigarety a alkohol s výnimkou vína. Paušálne výdavky pre živnostníkov, ktoré mali doteraz tri úrovne, by sa mali zjednotiť na 40 %. Predpokladá sa presun odvodovej povinnosti na zamestnanca a **zavedenie superhrubej mzdy** s navýšením hrubej mzdy. Výber daní, ciel a odvodov by sa mal zjednotiť na miesta, ktorými budú zreformované súčasné daňové úrady a malo by sa tiež zaviesť spoločné ročné zúčtovanie dane z príjmu a odvodov. Daňové priznania a iné výkazy by sa mali zjednodušiť a mal by sa obmedziť ich počet.

Zmeny v oblasti správnych poplatkov by sa mali týkať predovšetkým **zrušenia kolkov** a zavedenia povinnosti úradov prijímať menšie platby aj v hotovosti a vyššie sumy platobnými kartami alebo formou bankového prevodu.

V oblasti **hazardných hier** by mal byť obnovený **stav pred roka 2009**.

V súčasnosti je účinný zákon č. 171/2005 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Predmetný zákon bol v rokoch 2009 a 2010 novelizovaný, pričom novely zaviedli najmä tzv. **všeobecnú licenciú** na kartové hry pokrového typu, tzv. **charitatívnu lotériu** a spresnili niektoré podmienky prevádzkovania hazardných hier.

Ministerstvo financií spracovalo **plán legislatívnych úloh na rok 2010**, v ktorom sa zaviazalo predložiť vláde návrhy novelizovania niektorých zákonov. Jedná sa o návrh novely zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, zákona č. 106/2004 Z. z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov, zákona č. 118/1996 Z. z. o ochrane vkladov, zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách, zákona č. 429/2009 Z. z. o platobných službách a zákona č. 594/2003 Z. z. o kolektívnom investovaní. Návrhy novelizácie dvoch posledne menovaných zákonov, t.j. o platobných službách a kolektívnom investovaní, by mali byť vláde predložené v decembri 2010, ostatné návrhy už v septembri 2010.

PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE, MALÉ A STREDNÉ PODNIKY

V oblasti podnikania je primárnym cieľom vlády zlepšiť podnikateľské prostredie, čo sa bude snažiť dosiahnuť najmä znížením administratívneho a regulačného zaťaženia o viac ako štvrtinu. Súčasne vláda plánuje navrhnuť zrušenie tých právnych predpisov, ktoré nesytemovo regulujú trhové prostredie a môžu ovplyvňovať výsledok dohôd, ako napr. **zákon č. 172/2008 Z. z. o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch**, vybrané ustanovenia Obchodného zákonníka a pod.

Živnosti Zmeny možno očakávať v oblasti **živností**. Posledná novela zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní priniesla výrazné zmeny, najmä **zrušenie koncesovaných živností, zme-**

ny v označovaní živnostenských listov a ich vydávaní, zmeny **poplatkov** za ohlásenie živnosti a iné. S uvedenými zmenami sme Vás oboznámili v **bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO 04/2010**.

V uvedenej oblasti má dôjsť k prehodnoteniu viazaných živností a ich prípadnej zmene na voľné živnosti. Po prehodnotení opodstatnenosti by mohli byť **zrušené aj živnostenské úrady**, pričom začatie podnikania by sa ohlasovalo na daňovom úrade a na Obchodnom registri. Takouto zmenou zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní sa predpokladá zjednodušenie podnikania živnostníkov, čo by mohlo priniesť aj zrýchlenie ekonomického rastu Slovenskej republiky.

Očakávať možno aj **skrátene času na založenie spoločnosti** a zrealizovanie s tým súvisiacich administratívnych úkonov **v lehote do 3 dní**. V súčasnosti je zákonom č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri upravená lehota na zápis do obchodného registra na 5 dní od doručenia návrhu na zápis. So založením podniku však nesúvisí len samotný zápis, ale aj splnenie ďalších registračných a administratívnych povinností, napr. nahlásenie subjektu na daňový úrad, zdravotnú poisťovňu a pod. Z uvedeného dôvodu vláda plánuje **rozšíriť pôsobnosť jednotných kontaktných miest**, ktoré v súčasnosti využívajú živnostníci, aj na iné podnikateľské subjekty. Týmto rozšírením pôsobnosti jednotných kontaktných miest by sa odbúrala nadmerná administratívna zaťaženosť podnikateľov.

Elektronizácia verejnej správy

Podnikateľom by mala uľahčiť život aj **elektronizácia verejnej správy**. Uvedená oblasť je v súčasnosti upravená zákonom č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy v znení neskorších predpisov. Predmetný zákon síce upravuje oblasť informačných systémov, nezahŕňa však celú oblasť elektronizácie. Z uvedeného dôvodu vláda schválila legislatívny zámer elektronickej verejnej správy a uložila ministrovi financií SR predložiť na rokovanie vlády návrh zákona o elektronickej verejnej správe v lehote **do 1. augusta 2011**. Legislatívny zámer počíta s úpravou elektronického podania, rozhodnutia, elektronického doručovania v rôznych oblastiach verejnej správy, napr. doručovanie písomností v správnom či v daňovom konaní. Uvedené však bude možné len v prípadoch, kedy právna úprava umožňuje vykonať úkon elektronickej formou. Nebude teda možné napr. elektronicke doručovať písomnosti, ktoré sa doručujú do vlastných rúk.

Strategické podniky by aj naďalej mali ostať v rukách štátu. Vláda však pripustila, že podporí **odštatnenie teplární** a zostávajúcích podnikov s vplyvom vlády, napr. v autobusovej doprave. Možno očakávať aj **privatizáciu v ostatných oblastiach dopravy**.

Medzi priority vlády v oblasti podpory podnikania patrí aj **zlepšenie čerpania**

prostriedkov z fondov Európskej únie (ďalej len „eurofondy“). Ich poskytovanie upravuje zákon č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskej únie, ktorého poslednú novelu sme Vám predstavili v **bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO 05/2010**. Eurofondy sú poskytované v rámci 11-tich operačných programov, pričom na oblasť podnikania sa využívajú najmä programy konkurencieschopnosť a hospodársky rast. Vplyv na podporu podnikania má aj čerpanie prostriedkov z iných operačných programov, napr. regionálny operačný program, výskum a vývoj alebo doprava, a to z dôvodu, že čerpanie fondov cez uvedené programy ovplyvňuje aj odbúranie byrokracie vo verejnej správe, budovanie dopravnej infraštruktúry a pod. **Čerpanie eurofondov nie je v súčasnosti v Slovenskej republike postačujúce**, čo konštatovala aj Európska komisia.

Vláda sa vyjadrila, že posúdi aj zavedenie **inštitútu záväzného stanoviska**. Ak by bolo zavedené, podnikateľské subjekty by si mohli vyžiadať stanovisko od príslušného orgánu verejnej správy, a to za predpokladu, že postup úradu by bol upravený právnym predpisom nejasne. V prípade vydania stanoviska, ak sa ním bude podnikateľský subjekt riadiť, by mu nemali hroziť sankcie, aj keď príslušný orgán vyložil právny predpis nesprávne.

Trh s energiami sa bude ďalej liberalizovať. Uvedený trh upravuje napr. zákon č. 656/2004 Z. z. o energetike, zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike, zákon č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a i. Pre konkurenciu je trh s elektrinou otvorený od polovice roka 2006, trh s plynom od roku 2007. Úplnej liberalizácii trhu s plynom však zatiaľ bráni cenová regulácia, najmä v oblasti domácností. Slovenský plynárenský priemysel pritom už dlhodobo upozorňuje, že pri obchode s domácnosťami dosahuje stratu. Úplnou liberalizáciou trhu s plynom by sa mohla posilniť konkurencia, napriek tomu možno očakávať **zvýšenie cien plynu**. Vláda sa však vyjadrila, že súčasne s liberalizáciou posilní aj ochranu spotrebiteľov a zabráni

Čerpanie eurofondov

Inštitút záväzného stanoviska

zneužívaniu dominantného postavenia na trhu.

Podľa vyjadrenia Podnikateľskej aliancie Slovenska (ďalej len „PAS“) splnila bývalá vláda počas uplynulých štyroch rokov požiadavky podnikateľov len na 14,5 %. PAS v roku 2006 predložila politickým stranám tzv. **Wish List 2006**, v ktorom bolo **sformulovaných 11 bodov na zlepšovanie podmienok na podnikanie** na Slovensku. Podľa PAS neboli naplnené body, ktoré sa týkajú potláčania korupcie, informačných povinností verejnej správy, verejných výdavkov, činnosti verejných inštitúcií

a reformy zdravotníctva. Očakávaná týkajúca sa stabilizácie právnych predpisov, modernizovania systému vzdelávania, zotrvania pri zreformovanom daňovom systéme a podpory rozvoja poznatkovej ekonomiky boli podľa PAS naplnené v rozmedzí od 10 % do 20 %. Elektronizácia komunikácie s úradmi, jej zjednodušenie a podpora reforiem v rámci Európskej únie boli naplnené na 21 %, resp. 22,3 %. Z vyjadrenia PAS vyplýva, že v uvedených oblastiach má vláda rezervy. Preto sa predpokladá uskutočnenie zmien smerujúcich k odstráneniu bariér podnikania a k zlepšeniu podnikateľského prostredia.

SPRAVODLIVOSŤ

Vláda SR v programovom vyhlásení na obdobie 2010 - 2014 uviedla šesť podľa nej najdôležitejších bodov vzhľadom na potrebu naštartovať vysoký a udržateľný ekonomický a celkový rast krajiny. Jeden z uvedených bodov predstavuje snaha o výrazné **zlepšenie vymáhateľnosti práva** a boja proti korupcii a dôsledné rešpektovanie základných práv a slobôd, vrátane príslušníkov národnostných menšín. Z výsledkov prieskumu Eurobarometra, ktorý sa uskutočnil na jar 2010, vyplýva, že **občania Slovenskej republiky nedôverujú vnútroštátnym orgánom**, pričom najmenšiu dôveru vyjadrili súdom. Právneho a súdneho systému na Slovensku dôveruje necelá tretina občanov. Uvedené výsledky prieskumu korešpondujú s potrebou uskutočnenia zmien v oblasti justície. Súčasná vláda si dala za cieľ uskutočniť **zmeny v systéme správy justičných orgánov** a prehodnotiť druh, výšku a spôsob poskytovania platových náležitostí sudcov a prokurátorov nad rámec funkčného platu sudcu, ktorý je odvodený od platu poslanca NR SR.

Súdna rada SR Z programového vyhlásenia vlády vychádza aj **návrh zákona**, ktorým by sa zmenil a doplnil zákon č. 185/2002 Z. z. **o Súdnej rade Slovenskej republiky**. Vláda si predsavzala upraviť postavenie sudcov, zabrániť im **striedať sudcovskú funkciu** s funkciou vo výkonnej moci bez uplynutia stanovenej lehoty, predsedom a podpredsedom súdov za-

brániť byť členmi Súdnej rady SR a sudcovskej samosprávy. Súčasne chce vláda presadiť **oddelenie Súdnej rady SR** od Najvyššieho súdu SR a nemožnosť zastávať funkciu predsedu Súdnej rady SR predsedom Najvyššieho súdu SR, čo si však vyžiada návrh ústavného zákona.

V zmysle uvedeného návrhu novely zákona o Súdnej rade SR by mali byť všetky **uznesenia** súdnej rady **odôvodnené**, a to tak, aby boli presvedčivé. Z každého zasadnutia súdnej rady by sa mal **vyhotoviť zvukový záznam a zápisnica** a, na rozdiel od súčasnej právnej úpravy, by predseda súdnej rady mal zabezpečiť **zverejnenie informácií** o činnosti súdnej rady nie na voľne prístupnej internetovej stránke, ale **na webovom sídle súdnej rady**. V zmysle navrhovanej úpravy by mali byť **zasadnutia súdnej rady verejné**, predsedovi súdnej rady by tak pribudla povinnosť vytvoriť podmienky na účasť verejnosti na zasadnutiach súdnej rady. Práve zverejnenie zasadnutí súdnej rady má zabezpečiť splnenie stanovenej požiadavky vlády v programovom vyhlásení na **zvýšenie transparentnosti** výkonu verejnej moci súdnou radou, ako aj **zvýšenie kontroly** nad činnosťou súdnej rady (orgánov verejnej moci vo všeobecnosti) zo strany verejnosti.

Náhodné pridelovanie súdnych prípadov s využitím elektronickej podateľne je v zmysle programového vyhlásenia

považované za dôležitý nástroj na zúženie priestoru pre korupciu pri prideľovaní súdnych prípadov na všetkých súdoch. Výsledkom aplikovania princípu otvorenosti a transparentnosti v činnosti súdov a orgánov správy súdov by malo byť i presadenie zavedenia zákonnej povinnosti súdov **zverejňovať všetky súdne rozhodnutia** na internete a postupne **vytvoriť podmienky na nahrávanie všetkých pojednávanií**. Každý súd by mal mať svoju vlastnú internetovú stránku so základnými informáciami. Návrh na zverejňovanie rozsudkov súdov už bol na pôde NR SR prerokovaný koncom roka 2009. Zverejňovanie súdnych rozhodnutí na internete je bežnou praxou v mnohých krajinách, napr. v Nórsku alebo v Holandsku.

Strata funkcie sudcu

V súčasnosti **zaniká funkcia sudcu (1)** odvolaním z funkcie, **(2)** vzdaním sa funkcie, **(3)** pozbavením spôsobilosti na právne úkony alebo obmedzením spôsobilosti na právne úkony, **(4)** stratou štátneho občianstva Slovenskej republiky, **(5)** zmenou trvalého pobytu mimo územia Slovenskej republiky, **(6)** neodstránením dôvodov nezlučiteľnosti výkonu funkcie sudcu, **(7)** nezložením sľubu alebo zložením sľubu s výhradou, **(8)** vypovedaním sľubu **alebo (9)** smrťou. Z programového vyhlásenia vyplýva, že v zmysle predpokladaného zavedenia systému hodnotenia práce sudcov sa uvedený výpočet **rozšíri o stratu odbornej alebo morálnej spôsobilosti byť sudcom**. Zmenou by mali prejsť aj **predpisy o disciplinárnom konaní voči sudcom**. Analogicky ako u sudcov by sa potom mala zmeniť aj úprava disciplinárneho konania **prokurátorov**. Ďalším z cieľov vlády je aj zavedenie linky na ohlasovanie korupcie v justícii a väzenstve. V oblasti imunity (poslaneckej, ale i imunity sudcov Najvyššieho súdu SR) bol v parlamente prerokovaný návrh ústavného zákona, o ktorom sme Vás informovali v **bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO 07/2010**.

Vláda predpokladá aj zavedenie bezpečnostných previerok sudcov ako aj kandidátov na sudcov.

Justičnú skúšku v zmysle platnej právnej úpravy môže vykonať justičný čakateľ a právny čakateľ prokuratúry. Zákonom č. 517/2008 Z. z. bola predmetná možnosť de facto odobratá vyšším súdnym úradníkom. Vláda chce túto situáciu zmeniť zrušením inštitútu justičných čakateľov a posilnením postavenia vyšších súdnych úradníkov.

Uskutočniť by sa mala aj verejná diskusia na tému **zriadenia Najvyššieho správneho súdu**, ktorý by mal umožniť efektívnejšiu ochranu práv občanov, ktoré boli porušené rozhodnutiami a postupmi orgánov verejnej správy. Zriadenie uvedeného inštitútu by predstavovalo odčlenenie správnej agendy od Najvyššieho súdu SR a súčasnú „rekonštrukciu“ Najvyššieho súdu SR. Pre zaujímavosť uvádzame, že v Českej republike bol Najvyšší správny súd ČR so sídlom v Brne zriadený zákonom č. 150/2002 Sb. s účinnosťou odo dňa 1. januára 2003.

V oblasti trestného konania si vláda dala za cieľ rozšíriť oprávnenie ministra spravodlivosti podať **dovolenie v trestných veciach** aj o skutkové otázky. Presadzovať by mala aj zákonnú úpravu trestnej zodpovednosti právnických osôb. Myšlienka zapracovania **trestnej zodpovednosti právnických osôb** nie je nová. Už jedným zo základných cieľov rekodifikácie trestného práva na Slovensku bolo zaviesť trestnú zodpovednosť právnických osôb. Táto, hoci sa v návrhu trestného zákona skutočne objavila, nakoniec v legislatívnom procese prijatá nebola. Legislatívne snahy o zapracovanie predmetnej zodpovednosti do nášho právneho poriadku sa opakovali v roku 2006, avšak s rovnakým výsledkom. Napriek tomu, že právny inštitút trestnej zodpovednosti právnických osôb nemá na našom území, na rozdiel od anglosaskej právnej kultúry, tradíciu a podporu, mohol by predstavovať pozitívny posun. Názy na zavedenie uvedeného inštitútu sa líšia a vláda zatiaľ presnejšie nevy-medzila svoju predstavu o úprave tejto zodpovednosti.

Najvyšší správny súd

Trestná zodpovednosť právnických osôb

SOCIÁLNE VECI, PRÁCA, RODINA, ZDRAVOTNÍCTVO

Oblasť sociálnych vecí

Oblasť sociálnych vecí bola dôležitou prioritou vlády SR v rokoch 2006 - 2010. Jednou zo základných priorít vtedajšej vlády bolo smerovanie k vytvoreniu „sociálneho štátu“. Za týmto účelom prešla uvedená oblasť výraznými zmenami. Jednalo sa napr. o novely zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ktorými boli vykonané viaceré podstatné zmeny v oblasti sociálnych služieb. Bol zmenený model riadenia Sociálnej poisťovne, rozšírený okruh poistencov štátu o asistentov, zmiernili sa podmienky nároku na dávku v nezamestnanosti a zavedený bol inštitút mimoriadneho odpustenia povinnosti zaplatiť penále. Rovnako bol zavedený príspevok pri narodení prvého, druhého a tretieho dieťaťa.

V súčasnosti pozostáva systém sociálneho poistenia zo systému (1) nemocenského poistenia, (2) dôchodkového poistenia, t.j. starobného poistenia a invalidného poistenia, (3) úrazového poistenia, (4) garančného poistenia a (5) poistenia v nezamestnanosti. Uvedené systémy poistenia sú navzájom nezávislé.

V oblasti dôchodkového poistenia boli v minulom vládnom období tiež vykonané viaceré zmeny. Jedná sa napr. o zmenu podmienok nároku na invalidný dôchodok, bola zavedená povinnosť štátu platiť poistné na dôchodkové poistenie za zamestnankyne a samostatne zárobkovo činné osoby nielen v období od nástupu na rodičovskú dovolenku, ale aj v období poberania materského. Tiež boli realizované zmeny umožňujúce návrat sporiteľov dôchodkového sporenia z II. piliera do I. piliera.

Podľa programového vyhlásenia vlády SR na roky 2010 - 2014 sa vláda v sociálnej oblasti sústreďí predovšetkým na podporu rastu životnej úrovne a zvyšovanie zamestnanosti. Možno očakávať reformu odvodového systému spojenú s revíziou sadzieb poistného. Súčasná výška odvodov v II. pilieri starobného dôchodkového poistenia by mala byť chránená ústavným zákonom,

ktorý do Národnej rady Slovenskej republiky predloží vláda SR. Uvedený návrh ústavného zákona by mal tiež zakotviť, že príjmy z predaja štátneho majetku sa budú môcť použiť iba na krytie nákladov spojených s reformou dôchodkového systému. **Dôchodkový systém** by sa mal meniť predovšetkým v oblasti II. piliera. Zmeny by sa mali týkať najmä úpravy vzniku a zániku účasti na starobnom dôchodkovom sporení, umiestňovania investícií, resp. úpravy poskytovania odplát správcovským spoločnostiam. Ďalšie zmeny by mali nastať v právnej úprave dôchodkových fondov. Možno tiež očakávať zrušenie súbehu poberania predčasných dôchodkov a vykonávania pracovnej činnosti. Súčasne by mala byť obmedzená možnosť poberania starobného alebo výsluhového dôchodku a vykonávania pracovnej činnosti vo verejnej správe. Pre poberateľov dávok v hmotnej núdzi by malo byť zavedené **plateenie dávok prostredníctvom platobných kariet s názvom E-pay**.

V súčasnosti sú dotácie poskytované Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny upravené výnosom Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 29775/2007-II/1. Zmeny v uvedených dotáciách by v budúcnosti mali byť upravené zákonom a mali by sa týkať napr. zmien druhov dotácií, podpory niektorých nástrojov sociálnej politiky či zlepšenia adresnosti poskytovanej podpory.

Za účelom podpory rodín by mal byť zo zákona č. 571/2009 Z. z. o rodičovskom príspevku vypustený zákaz vykonávania zárobkovej činnosti ako jednej z podmienok nároku na poberanie rodičovského príspevku. Rodiny by mala tiež podporiť možnosť znížiť splátku hypotekárneho úveru počas dvoch rokov po narodení dieťaťa. **Materská dovolenka** by sa mala **predĺžiť** a súčasne sa má **zvýšiť materský príspevok**. Opätovne zavedené má byť i **prospechové sociálne štipendium** pre deti na základných školách.

Rodina

Zákonník práce Zákonník práce prešiel v roku 2007 rozsiahlou novelizáciou. Zmenami bola posilnená ochrana zamestnancov a odborárov. Jednalo sa napr. o obmedzenie opakovaného uzatvárania pracovných pomerov na určitú dobu alebo zavedenie zákazu okamžite skončiť pracovný pomer uzatvorený na dobu určitú bez uvedenia dôvodu. Nanovo bola tiež zavedená dohoda o pracovnej činnosti. Možno však očakávať **opätovnú rozsiahlu novelizáciu Zákonníka práce**, ktorá by oproti predchádzajúcim zmenám mala smerovať k spružneniu pracovnoprávných vzťahov. Za účelom motivácie nezamestnaných by mala byť zavedená kombinácia vykonávania pracovného pomeru a poskytovania dávok pre dlhodobo nezamestnaných (tzv. medzitrh práce). Ďalšia existencia sociálnych podnikov by mala závisieť od výsledkov prehodnotenia vlády SR. Prehodnotenie by mohlo smerovať až k ich zrušeniu. **Zrušený by mal byť súbeh výpovednej lehoty a odstupného.** Účinnosť príspevku na podporu udržania zamestnania by mala byť predĺžená do konca roka 2011. Nezamestnanosť by mal pomôcť riešiť aj hospodársky program revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí, ktorý plánuje zaviesť vláda SR. Možnosť uzatvárať dohody medzi zamestnávateľmi a zamestnancami by mala byť rozšírená aj na riešenie operatívnych zmien pracovných podmienok. Možno tiež očakávať zrušenie možnosti rozšíriť

záväznosť kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa bez súhlasu zamestnávateľa.

V oblasti zdravotníctva sa očakáva uskutočnenie transformácie nemocníc na obchodné spoločnosti. Vláda predpokladá zavedenie bonusu pre osoby, ktoré nevyčerпали zdravotnú starostlivosť v danom roku alebo znovuzavedenie degresívnej marže pre všetky typy liekov, prípadne jej zavedenie pre zdravotnícke pomôcky a dietetické potraviny. Tiež by mala byť upravená **horná hranica výšky platieb za lieky** vo výške 30 Eur za štvrtrok a u dôchodcov maximálne 45 Eur za štvrtrok. Možno tiež očakávať úpravu zákonného nároku na **rozsah zdravotnej starostlivosti** a vznik nepovinného zdravotného pripistenia. Proces vydávania povolení pre rýchlu zdravotnú pomoc a rýchlu lekársku pomoc by sa mal sprísniť, udeľovanie licencií pre rýchlu zdravotnú pomoc by malo byť realizované formou elektronických aukcií. Zdravotným poisťovníam by malo byť opätovne umožnené dosahovať zisk, ktorého dosahovanie bolo zakázané v roku 2007. Minimálna sieť poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, ktorá je upravená nariadením vlády SR č. 640/2008 Z. z. o verejnej minimálnej sieti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, by mala prejsť reštrukturalizáciou smerujúcou k zrovnoprávneniu všetkých poskytovateľov. Očakávať môžeme zavedenie akreditácie poskytovateľov zdravotnej starostlivosti.

Zdravotníctvo

ŠKOLSTVO, VEDA, VÝSKUM A ŠPORT

Súčasný stav v oblasti vedy a školstva zaostáva za potrebami i možnosťami Slovenskej republiky. Vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o dôležitý element, ktorý je predpokladom úspechu nielen ekonomického a sociálneho, ale i mravného a kultúrneho, plánuje vláda SR zabezpečiť **vyššie finančné zdroje na školstvo, vedu a šport.**

Základné a stredné školy

Oblasť školstva prešla v minulom období reformou, ktorou sa, okrem iného, nahradil pôvodný školský zákon alebo prijal nový zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch. Do praxe boli zavedené

štátne vzdelávacie programy. Postupne, v niekoľkých etapách začali školy učiť podľa vlastných školských vzdelávacích programov. Uvedená reforma bola zo strany pedagógov hodnotená veľmi pozitívne. Priniesla variabilitu pri tvorbe predmetov nielen v každom ročníku, ale aj v každej triede, a tým umožnila regulovať nároky na žiakov, ktorí prichádzajú do školy z rozdielneho domáceho prostredia a vyrovnávať úroveň ich vedomostí a zručností.

Ani novelou dosiahnutý stav však, ako sme už uviedli, nie je postačujúci, a preto i v oblasti školstva, vedy a športu

môžeme očakávať početné, pomerne rozsiahle zmeny. Zavedenie povinného posledného ročníka materskej školy otvorilo rozsiahlu diskusiu. O zavedení predmetnej povinnosti uvažoval už predchádzajúci minister školstva, no nakoniec sa od realizácie tejto povinnosti upustilo. Súčasná vláda si dala za cieľ nielen zavedenie povinného posledného ročníka materskej školy, ale i podporu vzniku materských škôl v oblastiach s ich nedostatočnou kapacitou.

Povinným cudzím jazykom na školách by mal byť po novom **anglický jazyk**. Povinnosť učiť prvý cudzí jazyk už tretiakov na základných školách ukladá školám od septembra tohto roka nová koncepcia vyučovania jazykov na základných a stredných školách. Uvedená koncepcia bola schválená ešte v roku 2007. Od školského roku 2011/2012 si však žiaci prvý cudzí jazyk už nebudú môcť voliť, keďže ním povinne má byť anglický jazyk. Vybrať si budú môcť len druhý cudzí jazyk, ktorý sa vyučuje od piateho ročníka základnej školy.

Otvoriť by sa mal i trh s učebnicami, čo predpokladá zrušenie monopolu štátu. Mala by mu však ostať právomoc posúdiť a potvrdiť súlad obsahu učebníc so štátnym vzdelávacím programom. Postupne by sa mali vytvoriť podmienky pre umiestnenie učebníc na internete a pre zavedenie **Národného registra učebníc** Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR. Uvedeným spôsobom by sa mali vyriešiť problémy s chýbajúcimi učebnicami ako i zvýšiť ich kvalita.

Za najdôležitejší cieľ súčasnej vlády môžeme označiť **zmenu systému a obsahu výučby**. Všeobecným kritériom bude pritom výchova aktívneho občana schopného uplatniť sa na medzinárodnom trhu práce a naplňať svoje sociálne i duchovné potreby. Súčasne by mal byť zavedený i nový systém povinného interného a externého hodnotenia kvality vzdelávania základných a stredných škôl.

Vysokoškolský systém

Aj oblasť vysokého školstva a vedy má prejsť viacerými zmenami. Podľa súčasnej vlády nie sú posledné novely zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých ško-

lách v znení neskorších predpisov najvhodnejším posunom k zvýšeniu kvality vysokého školstva, nakoľko podľa programového vyhlásenia zakonzervovali nedostatky vo vysokoškolskom systéme a zabrzдили jeho kvalitatívny rozvoj. Jedná sa predovšetkým o zákony č. 496/2009 Z. z. a č. 199/2010 Z. z. Do NR SR bol dňa 20. augusta 2010 doručený návrh novely vysokoškolského zákona, ktorého prijatie by predstavovalo odstránenie obmedzenia na prístup k údajom v centrálnom registri záverečných, rigorózných a habilitačných prác (ďalej len „centrálny register prác“), a taktiež zavedenie povinnosti zverejniť záverečné, rigorózne a habilitačné práce uchovávané v centrálnom registri prác spôsobom umožňujúcim hromadný prístup k informáciám v súlade so zákonom č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám.

V oblasti financovania vysokých škôl si vláda dala za cieľ vytvoriť **motivačný finančný nástroj** pre tie vysoké školy, ktoré majú ambíciu a kapacitu výrazne zvýšiť svoju kvalitu a medzinárodnú konkurencieschopnosť. O potrebe zvyšovať kvalitu slovenských vysokých škôl svedčí aj tá skutočnosť, že do rebríčka 500 najlepších univerzít sveta sa nedostala žiadna slovenská vysoká škola. Inštitút vysokoškolského vzdelávania pri Shanghai Jiao Tong University zaradil do posledného rebríčka päť univerzít z krajín Višegrádskej štvorky - jednu českú a po dve z Maďarska a Poľska.

Zmeny by mali nastať aj v legislatíve týkajúcej sa postavenia pedagogických a vedeckých pracovníkov. Vláda sa bude orientovať predovšetkým na vytvorenie motivačných mechanizmov umožňujúcich rýchlejší kariérny postup excelentným pedagógom a výskumníkom. Uvedené by malo motivovať návrat slovenských kapacít zo zahraničia.

Ďalšie zmeny by sa mali prejavovať aj v **akreditačnom procese vysokých škôl**. Okrem zavedenia medzinárodných štandardov sa počíta aj s celkovou zmenou kritérií akreditácií. V porovnaní s aktuálnym stavom je cieľom umožnenie intenzívnejšej a častejšej kontroly vykonávanej Akreditačnou komisiou.

Podobne ako v oblasti základného a stredného školstva, aj vo vysokoškolskej oblasti sa bude klásť dôraz na ovládanie cudzieho jazyka. Vláda by mala presadzovať, aby čo najviac študentov slovenských vysokých škôl trávilo aspoň jeden semester na zahraničnej vysokej škole.

APVV Zákonom č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja bola na Slovensku v roku 2005 zriadená **Agentúra na podporu výskumu a vývoja (APVV)** ako rozpočtová organizácia napojená na rozpočet Slovenskej republiky prostredníctvom kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR. Agentúra poskytuje finančné prostriedky na riešenie projektov výskumu a vývoja v jednotlivých skupinách odborov vedy a techniky, projektov v rámci programov agentúry a taktiež v rámci dvojstranných alebo mnohostranných zmlúv o medzinárodnej vedecko-technickej spolupráci či projektov v rámci účasti Slovenskej republiky v medzinárodných programoch výskumu a vývoja a projektov v rámci komunitárnych programov a iniciatív Európskej

unie v oblasti výskumu a vývoja vrátane nákladov na ich prípravu. V zmysle programového vyhlásenia prejde agentúra transformáciou na nezávislú organizáciu. Vláda **plánuje podporiť jej rastúci význam pri financovaní výskumu a vývoja** na Slovensku a vytvoriť systémové opatrenia na riešenie úspešnosti slovenských subjektov v komunitárnych programoch Európskej únie. Za významné je možné považovať predsavzatie súčasnej vlády zjednodušiť systém využívania štrukturálnych fondov na účely výskumu a vzdelávania. Uvedený systém je momentálne postihnutý neprímerane vysokou administratívnou náročnosťou, ktorá predlžuje celkový proces realizácie projektov a znižuje pravdepodobnosť ich úspešnosti.

Zmeniť by sa mal aj systém financovania sociálnej podpory študentov vysokých škôl a ich športových a kultúrnych aktivít. Finančné prostriedky by mali byť viazané na študenta a umožniť mu slobodný výber poskytovateľa služieb. Systém financovania by sa mal zmeniť aj v oblasti športu.

OCHRANA A PODPORA ĽUDSKÝCH PRÁV

Rešpektovanie základných práv a slobôd je predpokladom budovania moderného demokratického štátu a spravodlivej spoločnosti, preto bola v programovom vyhlásení vlády SR na obdobie rokov 2010 - 2014 upravená aj oblasť ochrany a podpory ľudských práv. Ľudské práva a slobody sú garantované predovšetkým Ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ako vyplýva zo **správy Slovenského národného strediska pre ľudské práva** o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike **za rok 2009**, napriek tomu, že ľudské práva boli **vo všeobecnosti rešpektované**, vyskytlo sa aj niekoľko problémov, ktoré vyžadujú riešenie.

Podľa programového vyhlásenia sa bude vláda snažiť **o posilnenie uplatňovania**

ľudskoprávných princípov v činnosti vlády a štátnych orgánov. Zasadí sa o účinnejšie a pružnejšie fungovanie mechanizmov slúžiacich na ochranu a podporu ľudských práv, napr. **Centra právnej pomoci**. Môžeme očakávať **zmeny zákona č. 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve** (tlačový zákon), **zákona č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku** či **zákona č. 40/1993 Z. z. o občianstve Slovenskej republiky**. Niektoré z uvedených predpisov boli nedávno novelizované, napr. zákon o občianstve SR bol naposledy novelizovaný zákonom č. 250/2010 Z. z., ktorý upravil ďalší spôsob straty štátneho občianstva SR, a to nadobudnutím cudzieho štátneho občianstva na základe výslovného prejavu vôle.

Vláda si dala za cieľ napomáhať uplatňovaniu práv tak prvej, ako i druhej

a tretej generácie. V súvislosti so stanoveným cieľom vláda predpokladá **úzku spoluprácu s mimovládnyimi neziskovými organizáciami** pôsobiacimi v oblasti ochrany a podpory ľudských práv a **orgánmi medzinárodných organizácií** pôsobiacich na území SR.

Ochrana práv menšín

Osobitný priestor sa bude v tomto období venovať aj naplneniu **práv občanov patriacich k menšinám** vytváraním čo najlepších podmienok pre to, aby príslušníci národnostných menšín uplatňovali svoje práva na vyjadrenie, zachovanie a rozvoj vlastnej identity. Na tento princíp sa bude dôsledne prihliadať pri metodologickej a organizačnej príprave **sčítania obyvateľov** v máji roku 2011.

Úlohou vlády v zmysle programového vyhlásenia je prioritne pripraviť **návrh zákona o ochrane a podpore zachovania a rozvoja kultúr národnostných menšín**, v ktorom sa majú zadefinovať aj pravidlá ich financovania.

Podobne ako predchádzajúca vláda v rokoch 2006 - 2010, aj súčasná vláda má za cieľ dôsledne uplatňovať odporúčania **Charty regionálnych alebo menšinových jazykov**. V čl. 7 charty sú uvedené jej základné ciele a zásady, podľa ktorých sa napr. vyžaduje uznanie regionálnych alebo menšinových jazykov ako prejavu kultúrneho bohatstva, poskytnutie adekvátnych foriem a prostriedkov na vyučovanie a štúdium regionálnych alebo menšinových jazykov na všetkých vhodných stupňoch, či uľahčenie a/alebo podpora verbálneho a písomného prejavu v regionálnom alebo menšinovom jazyku vo verejnom a v súkromnom živote. Rovnako ako v predchádzajúcom období sa predpokladá **zvýšenie kvality vyučovania materinského jazyka** ako aj zvýšenie kvality vyučovania **slovenského jazyka** v školách s vyučovacím jazykom menšín. Očakávané zmeny budú mať dopad aj na **novelizáciu školského zákona**.

Osobitná pozornosť sa v tomto vládnom období bude venovať **rómskej otázke**. Dôraz sa má klásť na **uplatnenie princípov (1)** efektívneho aplikovania antidiskriminačnej legislatívy, boja

proti rasovej a etnickej diskriminácii v oblasti vzdelávania, zamestnanosti, bývania, zdravia a sociálnych služieb, **(2)** vyššej angažovanosti samosprávnych celkov a dotknutých obcí s cieľom väčšej efektívnosti a adresnosti vyrovnávacích opatrení, **(3)** podpory účasti Rómov vo verejnom a politickom živote a zvyšovania ich osobnej zodpovednosti či **(4)** presadzovania komplexných prístupov rozvoja obcí s rómskym osídlením pri využívaní fondov EÚ.

Dôležitým medzníkom v oblasti rešpektovania ľudských práv je **ustanovenie funkcie podpredsedu vlády SR pre ľudské práva a menšiny** s posilnenými riadiacimi a rozhodovacími právomocami v oblasti národnostnej kultúry a školstva. Vicepremiér pre menšiny bol často označovaný za „poštára s papierovými kompetenciami“. Jeho posilnený úrad by však mal mať dosah aj na školstvo a kultúru. Za uvedeným účelom bol do NR SR dňa 16. augusta 2010 doručený návrh novely zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov. Podľa neho by **podpredseda vlády**, ktorý neriadi ministerstvo, **(1)** usmerňoval a koordinoval plnenie úloh v oblasti ľudských práv, práv národnostných menšín, rovnakého zaobchádzania a rodovej rovnosti, **(2)** dbal o presadzovanie a dodržiavanie ľudských práv vrátane práv národnostných menšín, rovnakého zaobchádzania a rodovej rovnosti, **(3)** spolupodieľal sa na plnení úloh týkajúcich sa výchovy a vzdelávania vrátane výchovy a vzdelávania národnostných menšín, **(4)** plnil úlohy v oblasti podpory kultúry národnostných menšín a úlohy spočívajúce v prerozdelení finančných prostriedkov určených na presadzovanie a dodržiavanie ľudských práv, na kultúru národnostných menšín a rodovú rovnosť.

Kultúra ako taká mala významné postavenie i v programových vyhláseniach vlád z rokov 2002 - 2006 či 2006 - 2010. Súčasná vláda chce posilniť právnu subjektivitu národných kultúrnych inštitúcií a zvýšiť ich odbornú nezávislosť od politiky. Vzhľadom na hospodárske výsledky kultúrnych odvetví z roku 2003 v rámci EÚ, ktoré priniesli

Vicepremiér pre ľudské práva a menšiny

Kultúra

vyšší obrat než výroba automobilov, sa vláda domnieva, že kultúra by mohla zohrať významnú úlohu pri ekonomickom rozvoji našej krajiny a posilnení jej konkurencieschopnosti.

Vláda si dala za cieľ zlepšiť legislatívne prostredie v oblasti kultúrneho dedičstva. Podobne ako v iných oblastiach, aj v oblasti kultúry predpokladá efektívne čerpanie a **využitie štruktúrnych fondov**.

Ako dôležitý bod vyplývajúci z programového vyhlásenia sa javí **zrušenie koncesionárskych poplatkov** a vytvorenie nového legislatívneho rámca finan-

covania, organizácie a fungovania verejnoprávnych médií s cieľom zvýšiť efektivitu ich činnosti a posilniť ich verejnoprávny charakter.

Ďalej vláda **zruší právo na odpoveď** upravené v tlačovom zákone a prehodnotí celkovú koncepciu tlačového zákona. Počíta tiež s transformovaním Tlačovej agentúry SR.

Ďalšou úlohou vlády je aj otvorenie otázky **financovania cirkví**, ktorá už v minulosti bola niekoľkokrát pertraktovanou témou. Dôraz sa bude klásť aj na podporu prípravy a **realizácie projektu Európskeho mesta kultúry Košice 2013**.

ULC ČARNOGURSKÝ LAW FIRM

Bratislava - Slovensko	Brescia - Taliansko
Tvarožkova 5, P.O. Box 21	Via Val Giudicarie 4
814 99 Bratislava, Slovensko	251 23 Brescia, Taliansko
Tel.: +421-2-5720 1717	Tel.: +39-030-221 932 33
Fax: +421-2-5720 1777	Fax: +39-030-221 932 02
Skype: ulcbratislava	Skype: ulcbrescia
E-mail: office@ulclegal.com	E-mail: brescia@ulclegal.com

Kyjev - Ukrajina
172 Gorkogo St., Suite 1316
031 50 Kyjev, Ukrajina
Tel.: +380-44-521 21 10
Fax: +380-44-529 17 32
Skype: ulckyiv
E-mail: kyiv@ulclegal.com

www.ulclegal.com

Informácie uvedené v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva a povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeniach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď je bulletin ULC Čarnogurský PRO BONO zostavovaný s maximálnou starostlivosťou, advokátska kancelária ULC Čarnogurský nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti ULC Čarnogurský s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, Mgr. Paulínu Ondrášikovou: ondrasikova@ulclegal.com alebo Mgr. Tomáša Škrinára: skrinar@ulclegal.com.

© ULC Čarnogurský, 2010